

АНОТАЦІЯ

до наукової роботи на тему:

«Особливості мотивації навчання студентів з особливими потребами в інклюзивному середовищі»

Шифр: мотивації

Актуальність теми обумовлена необхідністю підвищення якості освітнього процесу через вдосконалення підходів до формування мотивації. Розуміння чинників, що впливають на навчальну мотивацію, дозволить розробити ефективні педагогічні технології та психологічні методи підтримки інтересу до навчання в інклюзивному середовищі.

Адже у сучасному світі освіта відіграє ключову роль у розвитку особистості та формуванні її професійних компетенцій. Проте ефективність навчального процесу значною мірою залежить від рівня мотивації студентів з особливими потребами. Мотивація навчання в інклюзивному середовищі є складним і багатогранним явищем, яке визначає активність, спрямованість і наполегливість у досягненні освітніх цілей. Саме від рівня мотивації залежить успішність не лише в навчанні, а й у майбутній професійній діяльності.

Питання навчальної мотивації є об'єктом вивчення як психології, так і педагогіки. Особливий інтерес становлять дослідження студентського віку, адже цей період є критичним для формування професійної ідентичності та становлення особистості. Сьогодні, в умовах динамічних змін у суспільстві та освітньому середовищі, виникає необхідність пошуку ефективних підходів до стимулювання інтересу до навчання в інклюзивному середовищі, формування внутрішньої мотивації та розвитку саморегуляції студентів з особливими потребами.

Метою дослідження є аналіз теоретичних підходів до вивчення мотивації навчання в інклюзивному середовищі та виявлення ефективних практичних засобів її підвищення серед студентів з особливими потребами.

Завдання дослідження:

1. Проаналізувати основні теорії мотивації в контексті навчальної діяльності.
2. Визначити особливості мотивації навчання в інклюзивному середовищі студентів з особливими потребами у віковому аспекті.
3. Провести практичне дослідження рівня мотивації студентів з особливими потребами та чинників, що впливають на неї.
4. Розробити рекомендації для підвищення навчальної мотивації у студентському середовищі.

Об'єкт дослідження: навчальна мотивація студентів з особливими потребами.

Предмет дослідження: фактори та методи формування і підтримки мотивації до навчання в інклюзивному середовищі.

Методи дослідження включають теоретичний аналіз літератури, анкетування студентів з особливими потребами, спостереження та кількісно-якісний аналіз отриманих даних.

Теоретико-методологічну основу дослідження становлять праці науковців, які досліджують проблеми людей з особливими потребами та спеціалізованих соціальних служб досліджують Архипова С.П., Безпалько О.В., Богданова І.М., Бондар Н.О, Гамрецький І.С., Чайковський М.Є. та ін.

Експериментальна база дослідження: заклади освіти I-IV рівня акредитації з інклюзивними умовами навчання.

Наукова новизна роботи полягає у узагальненні сучасних теоретичних підходів до вивчення навчальної мотивації студентів з особливими потребами, визначенні чинників, які впливають на мотивацію в умовах сучасної освітньої системи, та розробці рекомендацій щодо ефективного використання педагогічних і психологічних методів стимулювання навчальної мотивації з урахуванням індивідуальних особливостей студентів з особливими потребами.

Практична значущість дослідження полягає у наданні викладачам інструментів для оцінки рівня навчальної мотивації, розробці практичних рекомендацій для активізації інтересу студентів з особливими потребами до навчання в інклюзивному середовищі, створенні основи для впровадження педагогічних технологій і можливості використання отриманих результатів у процесі підготовки навчальних програм та тренінгів.

Апробація дослідження. Результати дослідження представлено у доповідях на засіданнях наукового студентського гуртка і подано на: XXV Міжнародну науково-практичну конференцію «Інклюзивне освітнє середовище: проблеми, перспективи та кращі практики», м. Київ, 25-27 листопада 2025 р.

Загальна характеристика роботи: наукова робота складається зі вступу, двох розділів, висновків, списку використаних джерел і має загальний обсяг 26 сторінок.

Ключові слова: інклюзивна освіта; студенти з особливими освітніми потребами; мотивація навчання; освітні потреби; індивідуальна освітня траєкторія; адаптація навчального середовища; академічна підтримка; психолого-педагогічний супровід; внутрішня мотивація; зовнішня мотивація; бар'єри навчання; освітня доступність; компетентнісний підхід; соціально-емоційна підтримка; інклюзивні педагогічні технології.